

Marlou Visser, 9 april 2015

De participatie-kredietunie komt eraan! De Kredietunie van de toekomst kan ook eigen vermogen verstrekken. Banken verstrekken de laatste jaren steeds minder leningen. Daardoor zijn er alternatieve vormen van financiering opgekomen, zoals de kredietunie. Om nog meer aan de vraag van ondernemers te voldoen, wordt gewerkt aan de ontwikkeling van participatie-kredietunies. In dit artikel leggen we uit wat dit is en wat de voordelen zijn.

Niet alleen particuliere investeerders, maar ook ondernemers zelf zijn in het gat gesprongen dat banken openlaten nu zij minder leningen verstrekken aan het mkb. Overal in het land worden kredietunies opgericht. Hier vormen groepen ondernemers, vaak werkzaam in dezelfde regio of branche, zelf een soort boerenleenbank. Een kredietunie is een vereniging van ondernemers die iets gemeen hebben, bijvoorbeeld in dezelfde plaats actief zijn of hetzelfde soort bedrijf hebben. Denk aan bijvoorbeeld bakkers die hun bedrijf verkopen en dit geld investeren in jonge bakkers die willen beginnen. De oudere bakkers kunnen hun jongere vakgenoten ook begeleiden met kennis. Doorgaans betaal je eerst een bedrag, bijvoorbeeld 500 of 1.000 euro om lid te worden, en kun je daarna een krediet aanvragen.

Enthousiasme

De kredietunie als financieringsvorm is met gejuich ontvangen. In Amerika is dit een populaire manier van kredietverstrekking en, in tegenstelling tot de Amerikaanse banken, hadden deze 'credit unions' amper last van de kredietcrisis. In Nederland zijn het vooral de provincies die graag investeren in regionale kredietunies. De provincie Noord-Holland heeft bijvoorbeeld onlangs een subsidie van 200.000 euro verstrekt, om vijf kredietunies in de provincie op te kunnen richten. De provincie Groningen leent de kredietunie Eemsregio 500.000 euro om te investeren in het mkb.

Op dit moment is volgens de Vereniging van Kredietunies in Nederland (VKN) zo'n 1,2 miljoen euro verstrekt via een kredietunie. Deze vorm van financiering is dus nog klein, maar hij groeit wel. En zijn volgens de VKN zeventien initiatieven die nog dit jaar tot de oprichting van een nieuwe regionale kredietunie kunnen leiden, en er worden elke dag aanvragen gedaan voor meer informatie en begeleiding.

Eigen vermogen

Maar waar de traditionele kredietunie een lening verstrekt, vreemd vermogen dus, hebben veel ondernemers juist behoefte aan eigen vermogen. Zij krijgen geen lening bij de bank omdat hun solvabiliteit te laag is. Daarom gaan sommige kredietunies nu ook participeren in bedrijven. Daarmee geven zij hun deelnemers geen vreemd vermogen, maar eigen vermogen.

"Zo'n kredietunie heeft dan een leenkas, om leningen te kunnen verstrekken, en een participatiekas. De leden van de kredietunie kiezen iemand die verstand heeft van ondernemen om deze kas te beheren," legt Roland Lampe, initiatiefnemer van de VKN, uit. "Zodra deze persoon beslist dat de unie wil investeren in het bedrijf, kan de ondernemer geld krijgen uit de participatiekas. De kredietunie wordt dan als het ware aandeelhouder. De ondernemer kan dit geld vervolgens als eigen vermogen op de balans zetten."

Risico

De kredietunie neemt op deze manier een iets groter risico dan bij het gewoon verstrekken van een lening, waarbij de rente is vastgelegd. "Maar ze nemen al risico door achtergestelde leningen te verstrekken, dus de stap is niet zo heel groot," nuanceert Lampe. En doordat de leden van de kredietunie een 'common bond' hebben, dus in dezelfde branche of regio actief zijn, kunnen zij die risico's goed inschatten.

Pilot

De VKN ontwikkelt op dit moment met enkele high-techbedrijven uit de regio Eindhoven het concept van een participatie-kredietunie. Als dat concept met succes wordt uitgerold, kunnen mogelijk meerdere kredietunies als participatie-kredietunie gaan werken en eigen vermogen gaan verstrekken.

Als ondernemer kun je op dit moment dus alleen nog vreemd vermogen verkrijgen via kredietunies. Ook heel fijn, maar de participatie-kredietunie biedt nog meer mogelijkheden. Met meer eigen vermogen krijg je ook sneller een lening van de bank, en kun je dus nog makkelijker groeien. En dat is weer heel goed nieuws voor de Nederlandse economie.

Garantstelling

Een andere interessante ontwikkeling is dat niet-bancaire partijen, zoals kredietunies, leningen mogen verstrekken onder de BMKB, dus met de overheid die garant voor je staat. Daarmee worden de risico's kleiner voor kredietunies, en kunnen zij meer leningen of participaties verstrekken. Tot 2017 is er een pilot waar niet-bancaire partijen leningen onder BMKB mogen toepassen. Op dit moment doet alleen Qredits dit nog.